

Stavovi javnosti o korupciji i upoznatost sa radom Agencije za sprječavanje korupcije

Rezultati istraživanja javnog mnjenja

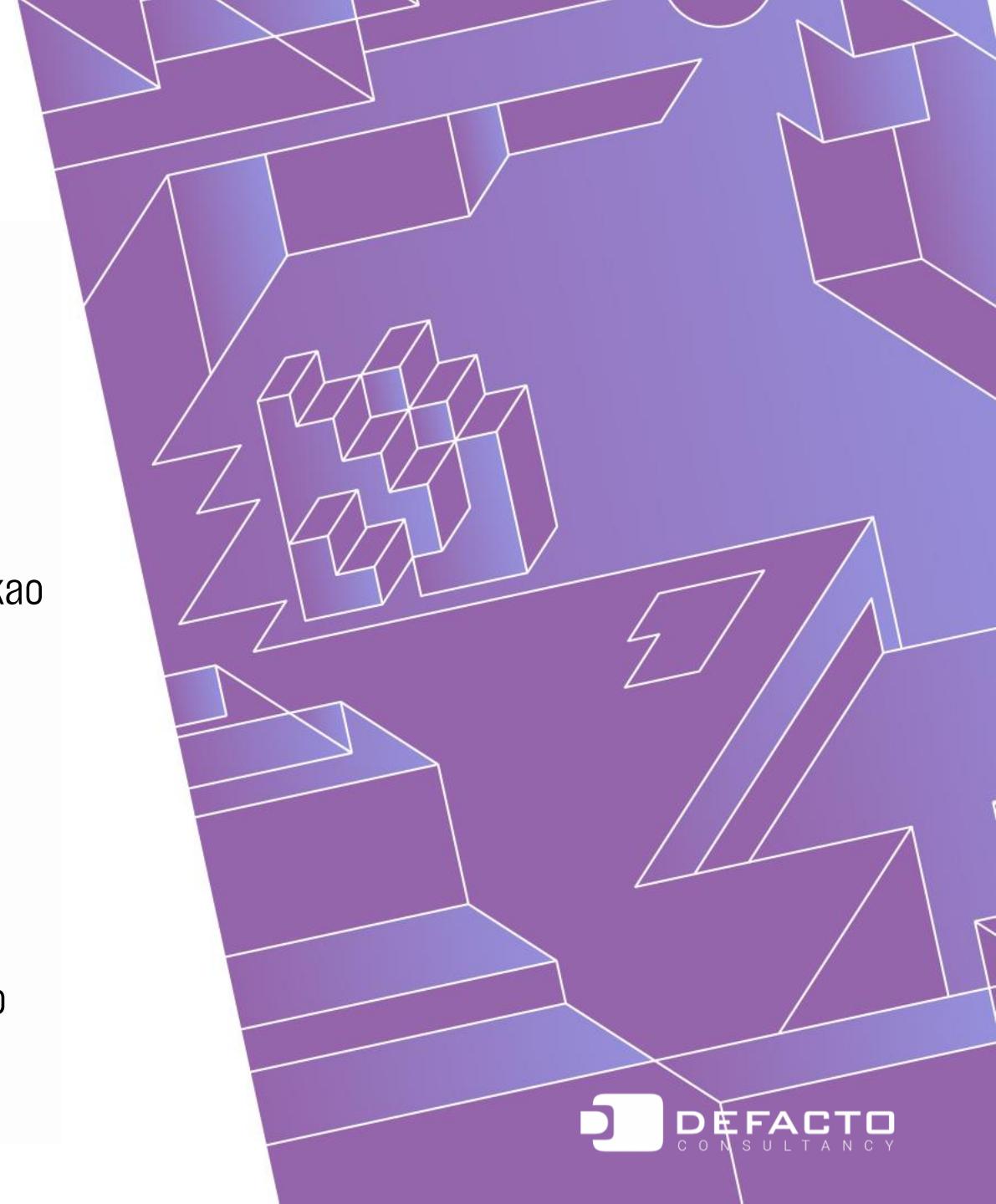
Decembar, 2021. godine

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je bio utvrditi **percepciju, informisanost, stavove i iskustva građana o korupciji u Crnoj Gori.**

Specifični ciljevi istraživanja uključivali su:

- Utvrđivanje upoznatosti sa ASK i njenim aktivnostima, kao i kampanjama ASK,
- Merenje percepcije efikasnosti rada ASK u borbi protiv korupcije,
- Utvrđivanje ličnog iskustva sa korupcijom i merenje percepcije raširenosti korupcije po oblastima,
- Merenje percepcije uspješnosti aktivnosti vezanih za kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja,
- Utvrđivanje izvora informisanosti o aktivnostima ASK i o načinima prijave korupcije.

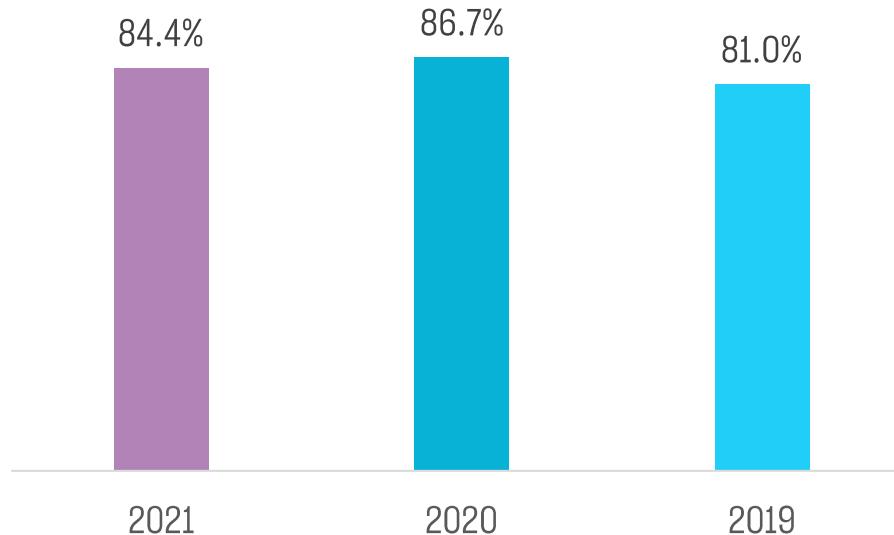

Metod i podaci

- Kvantitativno istraživanje
- Terensko istraživanje: 25.11. - 16.12.2021. godine
- Reprezentativni uzorak
 - Multistage random sampling metoda uzorkovanja
 - 1006 ispitanika nastanjenih u 21 od 24 crnogorske opštine
 - Ciljna populacija - punoljetni građani (18+ godina starosti)
- Greška mjerena: +/- 3.1%
- Interval povjerenja od 95% za pojave sa incidencom od 50%
- Face-to-face istraživanje - anketiranje uz upotrebu tablet uređaja
- Verifikacija

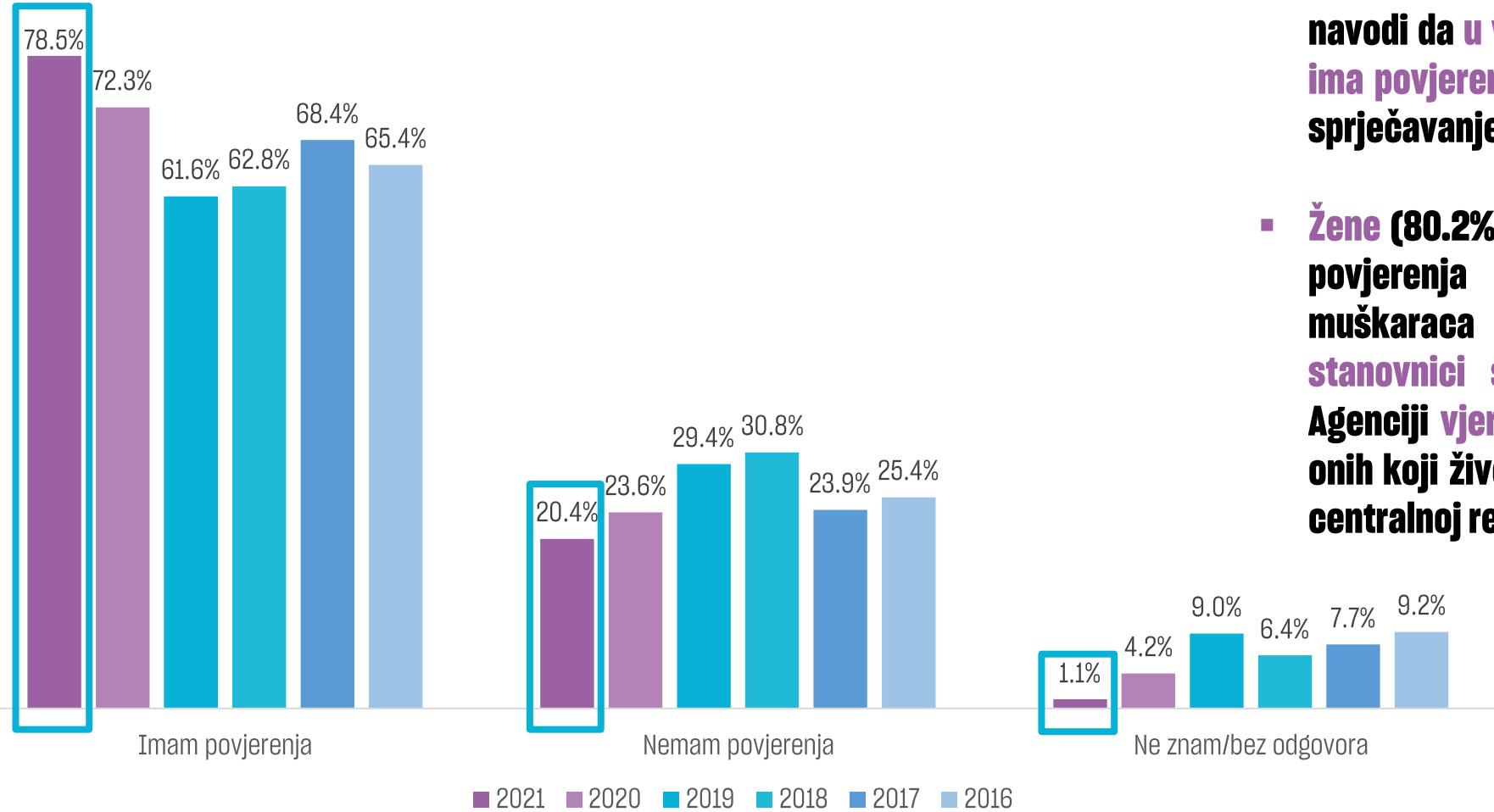
Upoznatost sa radom Agencije za sprječavanje korupcije?

Da li ste čuli za Agenciju?

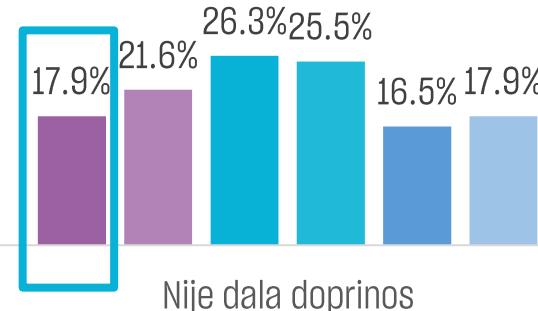
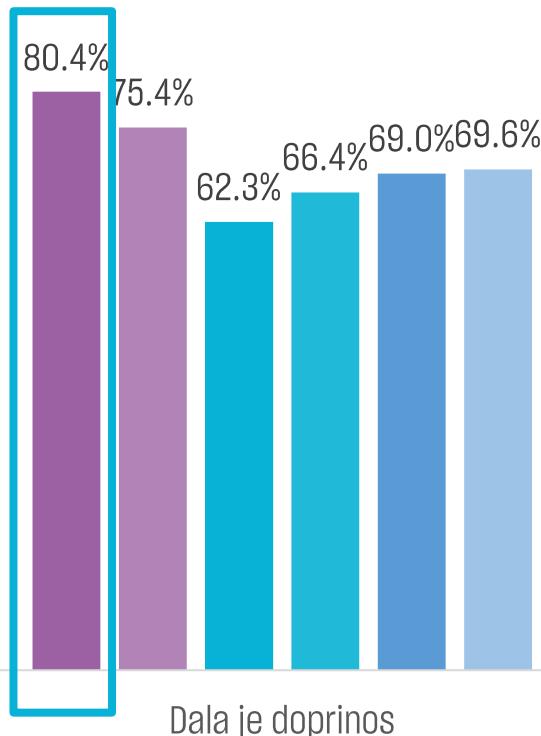
- Dominantna većina od **84.4%** ispitanika je čula za Agenciju za sprječavanje korupcije.
- Za ASK su češće čuli muškarci (**87.0%**) nego žene (**82.0%**).
- Između nivoa obrazovanja ispitanika i nivoa upoznatosti sa Agencijom postoji pozitivna korelacija - što je ispitanik obrazovaniji, to je veća vjerovatnoća da je čuo za ovu instituciju.
- Ispitanici iz centralne regije (**80.0%**) rjeđe od prosjeka tvrde da su čuli za ASK.
- Za Agenciju su rjeđe od prosjeka čule i grupe poput studenata i penzionera.

Povjerenje u rad Agencije

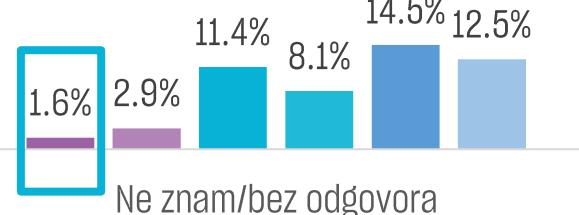

- Kumulativno, **78.5%** ispitanika navodi da u većoj ili manjoj mjeri ima povjerenja u rad Agencije za sprječavanje korupcije.
- Žene (**80.2%**) u većoj mjeri imaju povjerenja u rad Agencije od muškaraca (**76.7%**). Takođe, stanovnici sa sjevera (**84.4%**) Agenciji vjeruju u većoj mjeri od onih koji žive na jugu (**76.4%**) i u centralnoj regiji (**75.0%**).

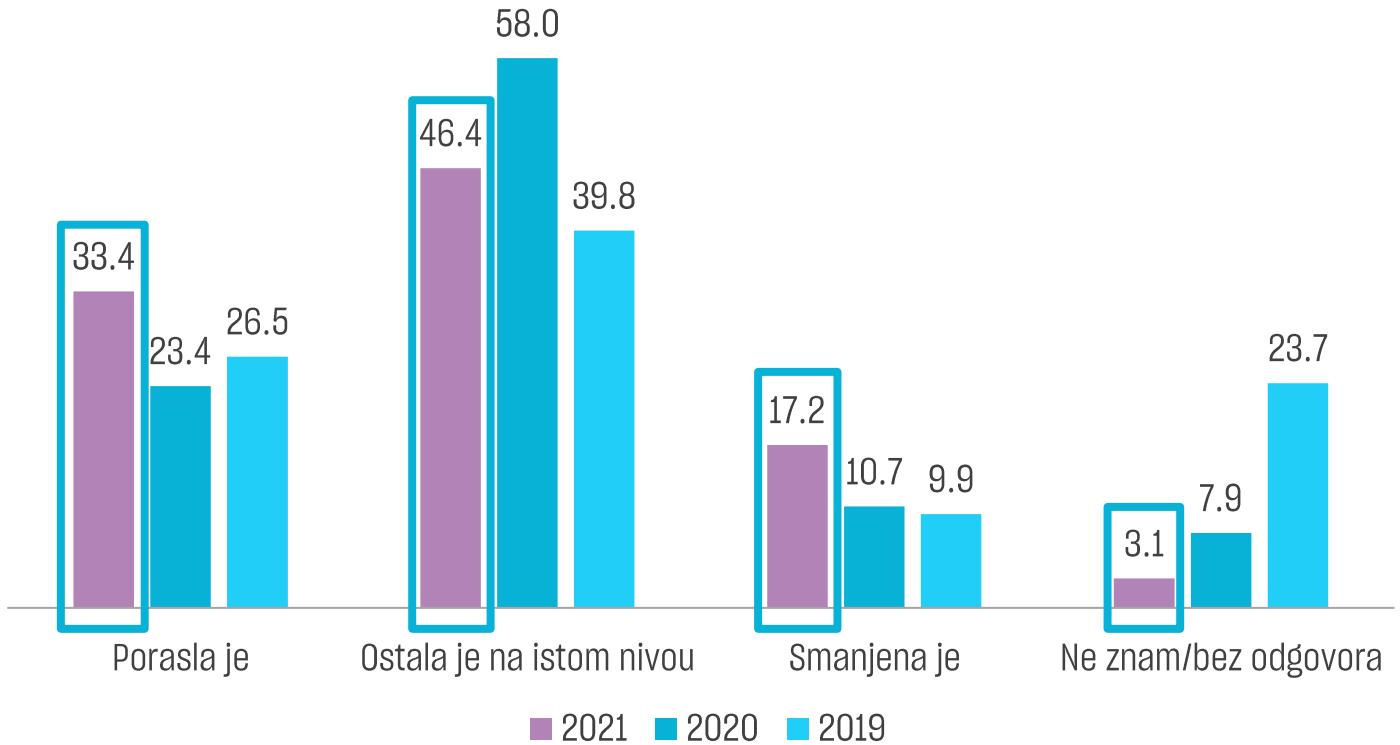
U kojoj mjeri je Agencija dala doprinos sveukupnoj borbi protiv korupcije?

- Kumulativno, 80.4% ispitanika smatra da je Agencija dala doprinos sveukupnoj borbi protiv korupcije u Crnoj Gori.
- Što su prihodi ispitanika viši, to on rjeđe smatra da Agencija daje doprinos borbi protiv korupcije. Dodatno, ispitanici iz centralne regije rjeđe od ostalih prepoznaju doprinos Agencije u sveukupnoj borbi protiv korupcije.

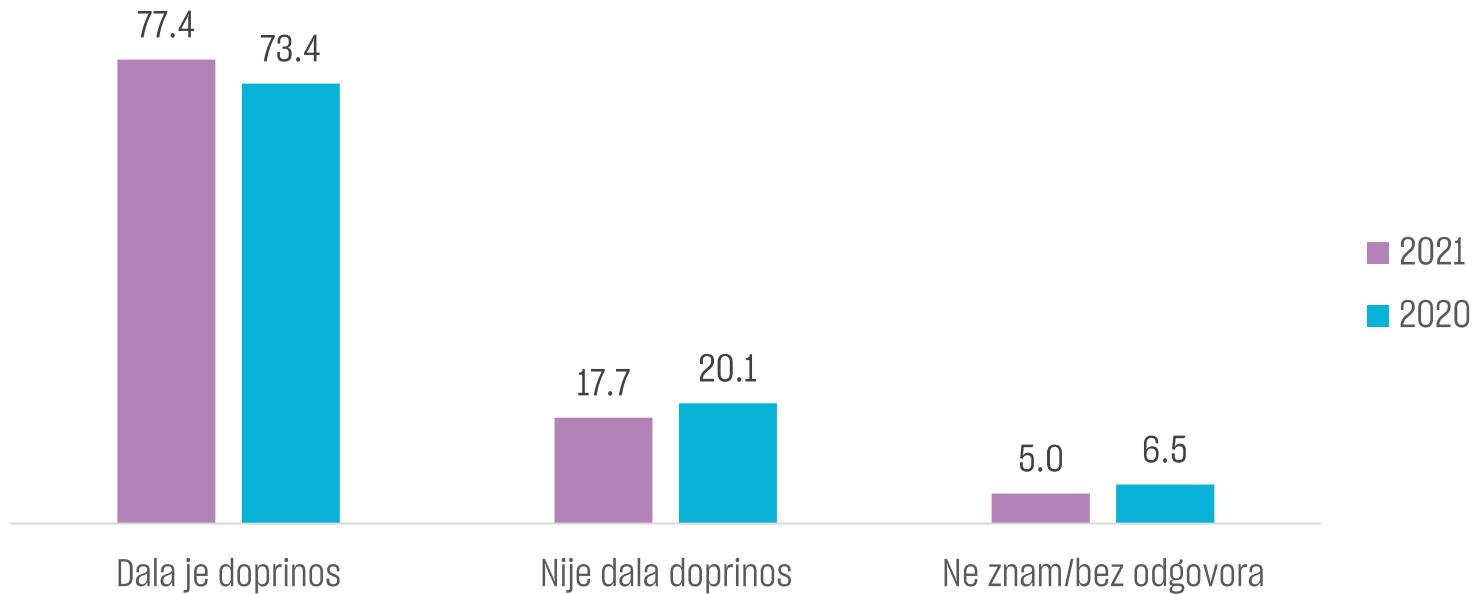

Transparentnost rada Agencije danas u poređenju sa prethodne dvije godine

- Kumulativno **33.4%** ispitanika smatra da je transparentnost rada Agencije porasla u odnosu na 2020. godinu, što predstavlja **rast** pozitivne percepcije od **10.0%** u odnosu na prošlogodišnje mjerjenje.
- **17.2%** ispitanika navodi da je transparentnost u nekoj mjeri smanjena.
- **Najveći procenat** građana, njih **46.4%** je mišljenja da je transparentnost ostala na istom nivou na kojem je bila i prije godinu dana.

U kojoj mjeri je Agencija dala doprinos jačanju transparentnosti upotrebe javnih resursa i finansiranja političkih subjekata tokom izbornih kampanja?

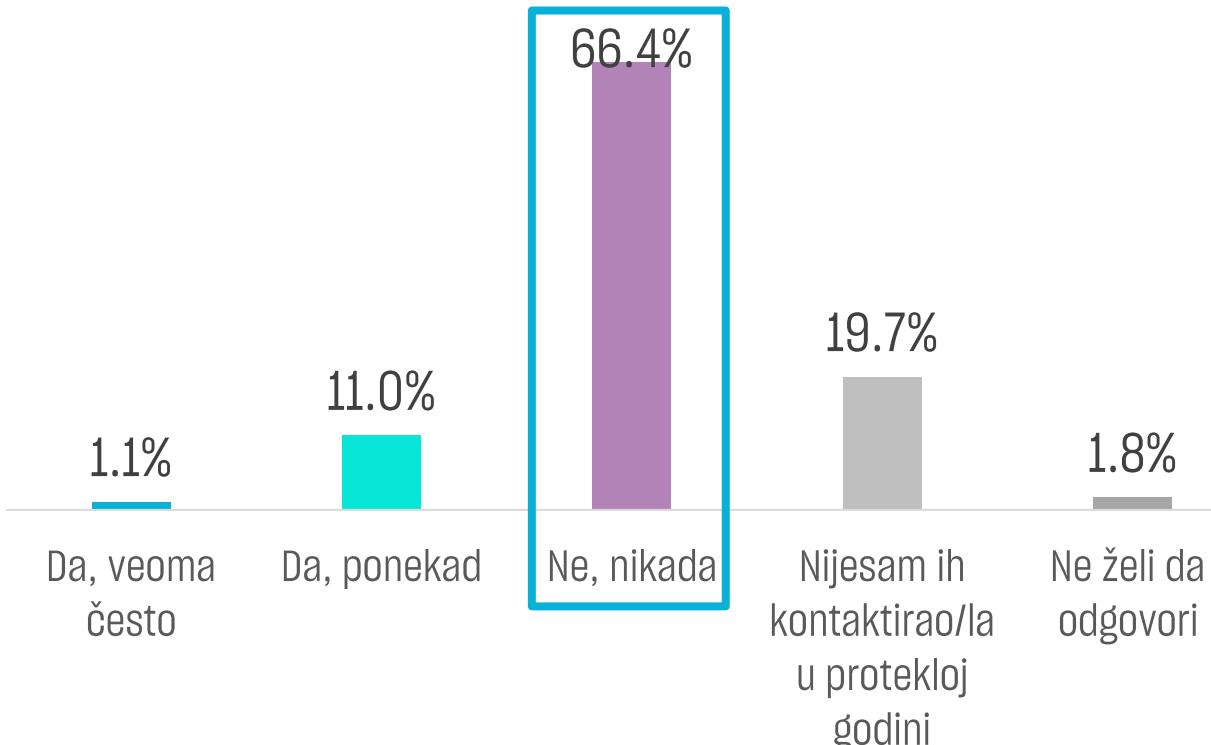
- Kumulativno, 77.4% ispitanika smatra da je Agencija dala doprinos jačanju transparentnosti upotrebe javnih resursa i finansiranja političkih subjekata, što je 4.0% više nego prošle godine.
- Što je obrazovni nivo ispitanika viši, to rjeđe prepoznaju doprinos Agencije u ovoj oblasti. Takođe, kao i ranije, ispitanici iz centralne regije (72.7%) rjeđe od ostalih prepoznaju doprinos Agencije jačanju transparentnosti upotrebe javnih resursa i finansiranja političkih subjekata.

Lično iskustvo sa korupcijom

Traženje mita

Da li ste u posljednjih 12 mjeseci prilikom ostvarivanja svojih prava kod državnih ili organa lokalne samouprave bili uslovljeni od bilo kog službenika zahtjevom za davanjem poklona/novca?

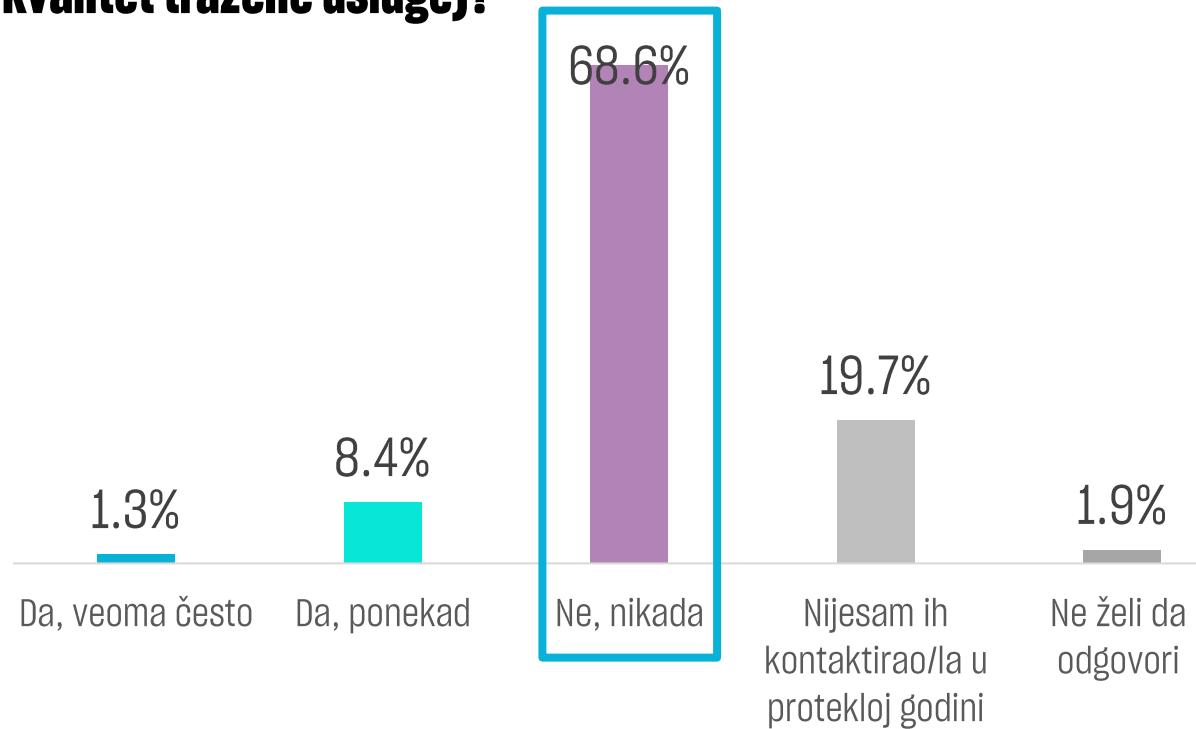
- Gotovo dvije trećine ispitanika tvrdi da u prethodnih 12 mjeseci nisu bili uslovljeni da službeniku/ci uruče poklon ili novac, dok osmina tvrdi da im se to desilo.
- Što su prihodi ispitanika viši, češće tvrde da su im službenici tražili poklon ili novac - ovo tvrdi 17.9% ispitanika sa visokim, 14.0% sa srednjim i 9.8% njih sa niskim primanjima.
- Istovremeno, mlađi od 55 godina češće tvrde da su im traženi pokloni i novac.
- Kada je regionalna pripadnost u pitanju, ispitanici sa juga (20.8%) znatno češće od ostalih tvrde da su im službenici tražili poklon ili novac.

Lično iskustvo sa korupcijom

Davanje mita

Da li ste u posljednjih 12 mjeseci ponudili neku vrstu poklona/novca kako biste ostvarili pravo koje Vam po zakonu pripada (skratili određene procedure ili ubrzali postupke na koje se inače čeka ili obezbijedili bolji kvalitet tražene usluge)?

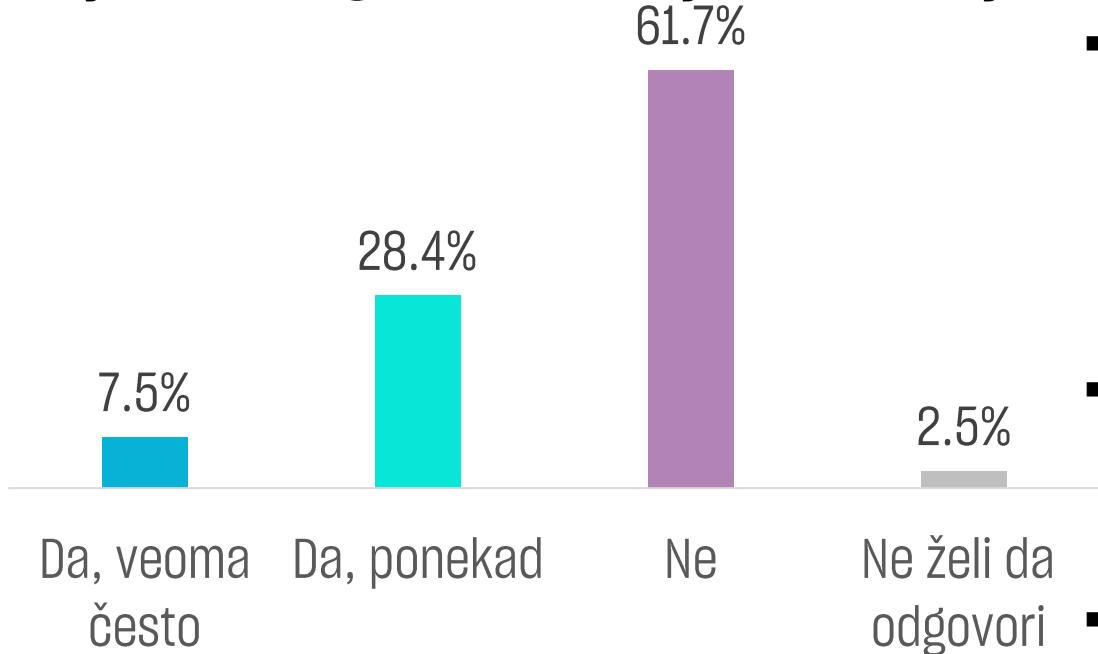
- Više od dvije trećine ispitanika tvrdi da u prethodnih 12 mjeseci nije ponudila poklon ili novac kako bi ostvarila neko pravo koje im po zakonu pripada, dok 9.7% tvrdi suprotno.
- Što su prihodi ispitanika viši, češće tvrde da su ponudili mito - ovo tvrdi 15.0% ispitanika sa visokim, 10.4% sa srednjim i 7.6% njih sa niskim primanjima.
- Mito su najčešće nudili ispitanici starosti od 35 do 54 godine - njih 13.5%.
- Kada je regionalna pripadnost u pitanju, ispitanici sa juga (13.9%) znatno češće od ostalih tvrde da su ponudili neku vrstu poklona ili novca kako bi ostvarili svoje pravo.

Iskustva drugih osoba sa korupcijom

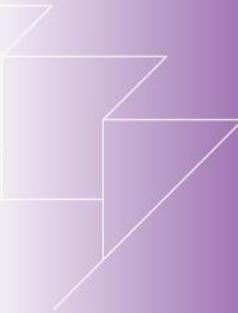
Traženje mita

Da li ste čuli od nekog iz vaše neposredne okoline (član porodice, rodak, komšija, kolega i sl.) da je u posljednjih 12 mjeseci prilikom ostvarivanja svojih prava kod državnih ili organa lokalne samouprave bio uslovljen od bilo kog službenika zahtjevom za davanjem poklona/novca?

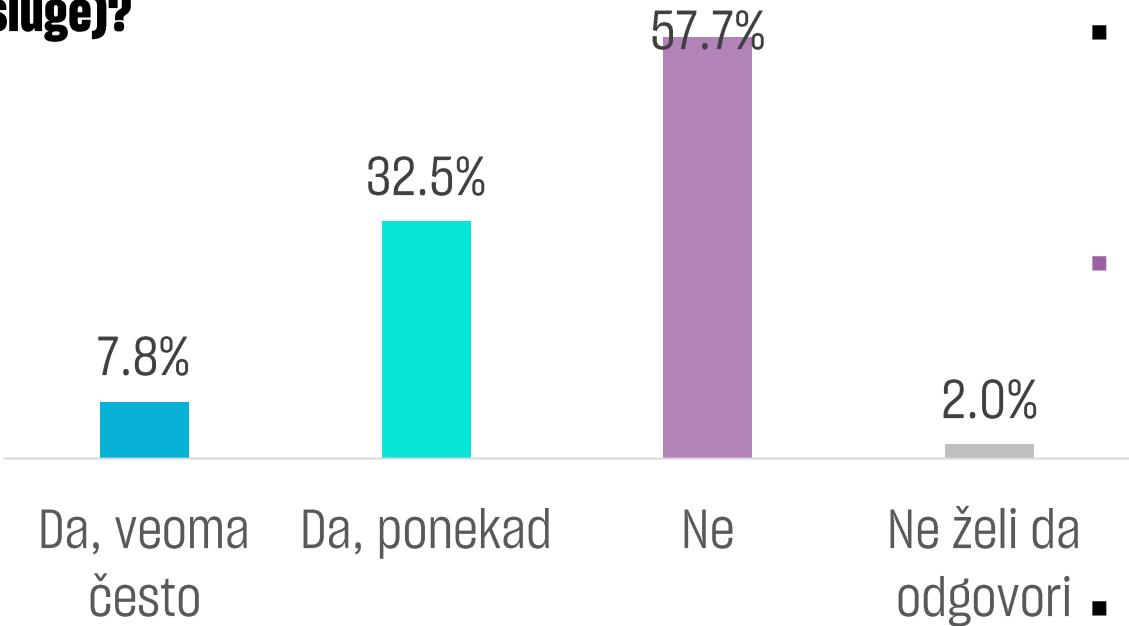
- U odnosu na lično iskustvo, očekivano je veći broj onih koji tvrde da su čuli da je neko iz njihove neposredne okoline u posljednjih 12 mjeseci bio uslovljen od nekog službenika zahtjevom za davanjem poklona/novca prilikom ostvarivanja svojih prava.
- Kumulativno, riječ je o **35.9% ispitanika** koji tvrde da su čuli da je nekome iz njihove neposredne okoline traženo “dodatno plaćanje” za izvršenje usluge.
- Istovremeno, tri petine ispitanika nema informacije o ovakvim aktivnostima.

Iskustva drugih osoba sa korupcijom

Davanje mita

Da li ste čuli od nekog iz vaše neposredne okoline (član porodice, rođak, komšija, kolega i sl.) da je u posljednjih 12 mjeseci ponudio neku vrstu poklona/novca kako bi ostvario pravo koje mu po zakonu pripada (skratio određene procedure ili ubrzao postupke na koje se inače čeka ili obezbijedio bolji kvalitet tražene usluge)?

- Slična situacija je i kod davanja poklona/novca koje je ponudio neko iz neposredne okoline ispitanika, kako bi ostvario pravo koje im pripada.
- Značajno je veći procenat ispitanika koji smatraju da "nelegalna plaćanja" postoje (kumulativno 40.3%), ali da ih je ponudio neko iz njihove okoline, nego oni sami (tek 9.7% je potvrdilo da su u posljednjih 12 mjeseci to i uradili).
- Za ovakva plaćanja nije čulo 57.7% ispitanika.

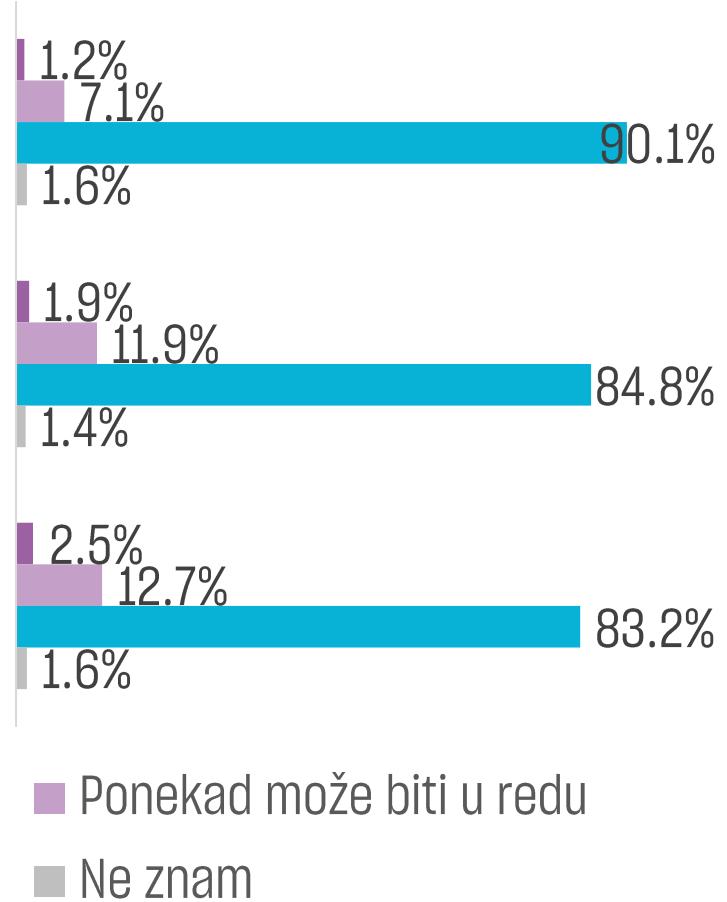
Da li smatrate da je u redu nešto od sljedećeg?

Dati novac službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila neka prava koja vam zakonom pripadaju

Dati poklon službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila neka prava koja vam zakonom pripadaju

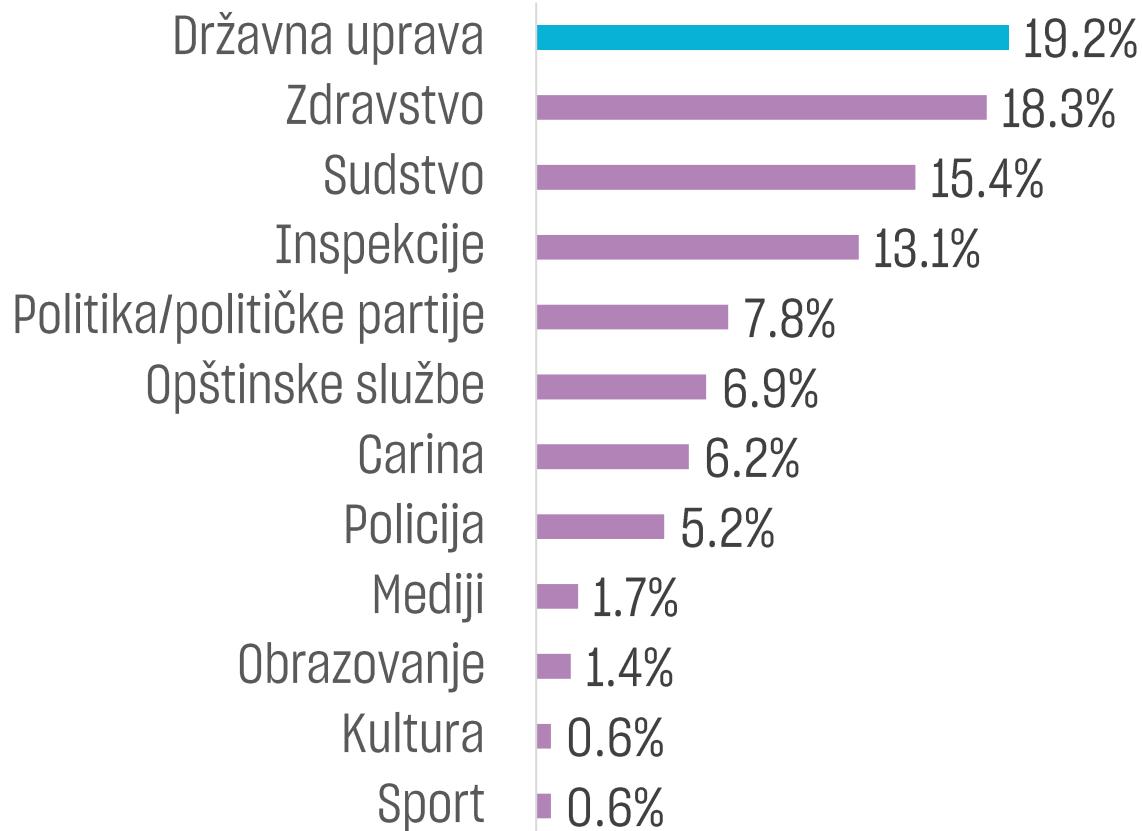
Učiniti uslugu službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila neka prava koja vam zakonom pripadaju

- Uvijek u redu
- Nikada nije u redu

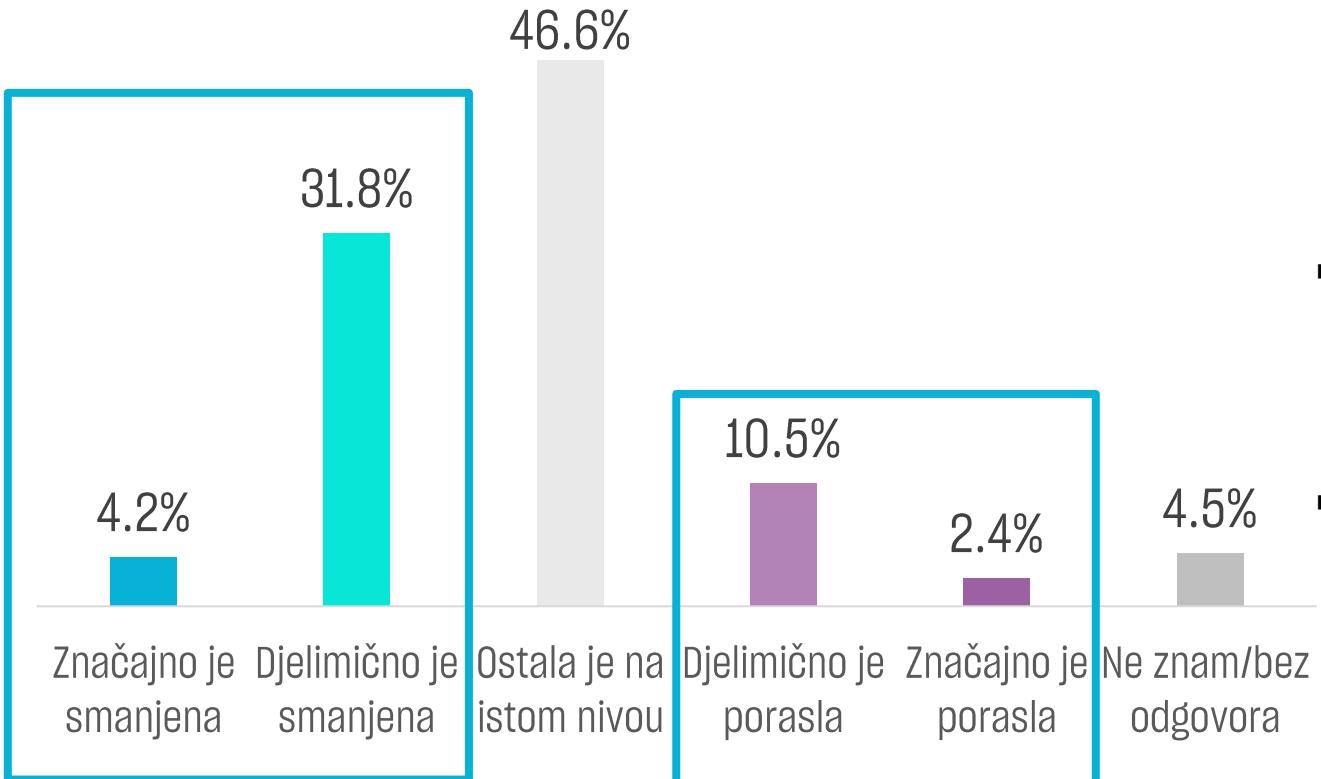
- **Najveći procenat građana je stava da nije u redu:**
 - **dati novac službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila prava koja im zakonom pripadaju (90.1%);**
 - **dati poklon službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila neka prava koja im zakonom pripadaju (84.8%);**
 - **učiniti uslugu službeniku u javnom sektoru kako bi se ostvarila prava koja im zakonom pripadaju (83.2%).**

U kojim oblastima/institucijama je korupcija najzastupljenija?

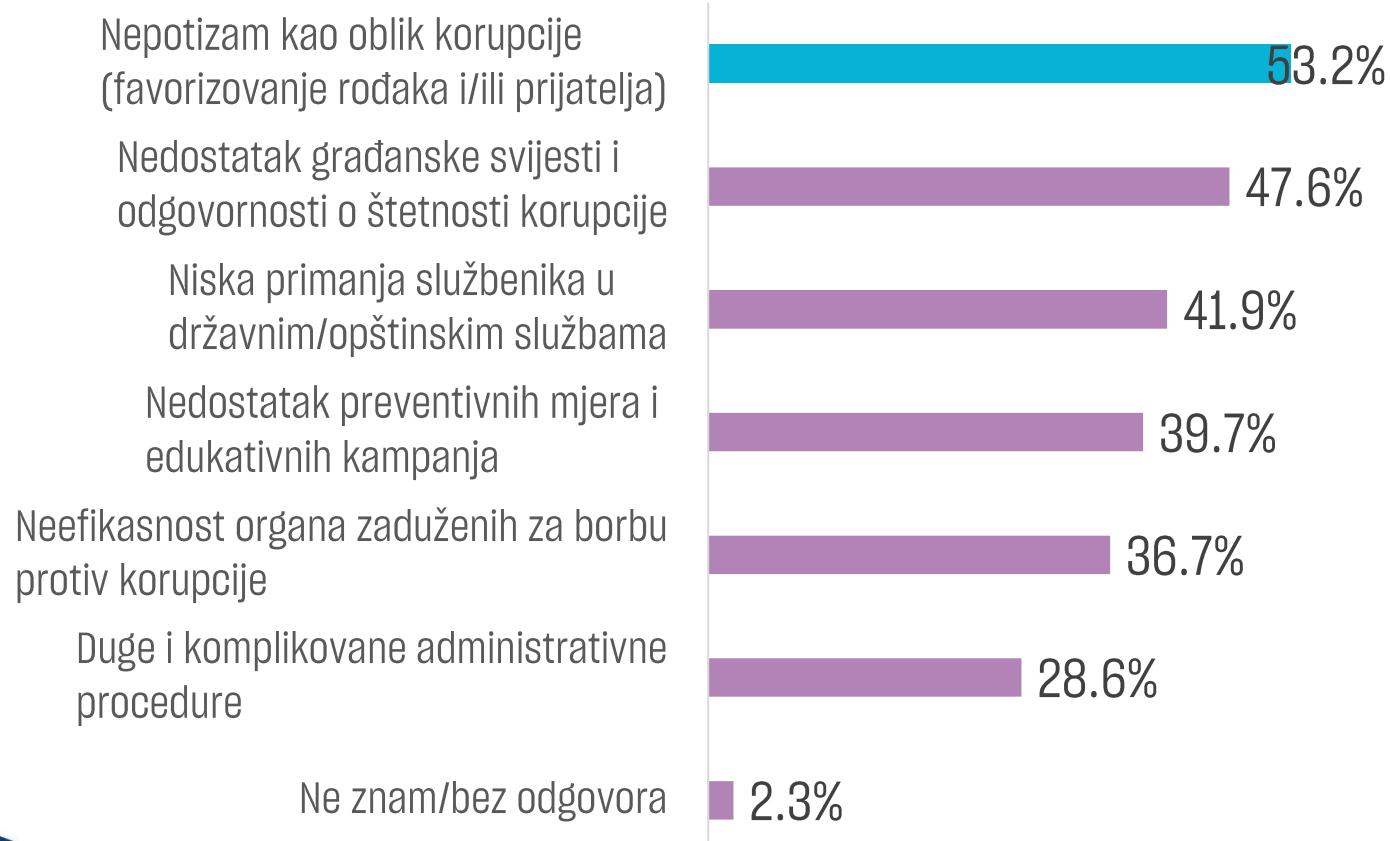
- Percepcija građana Crne Gore je da je korupcija najzastupljenija u državnoj upravi. To je stav koji dijeli 19.2% građana, dok 18.3% kaže da je korupcija najzastupljenija u zdravstvu.
- Gotovo svaki sedmi ispitanik tvrdi da je korupcija najzastupljenija u sudstvu (15.4%), dok 13.1% ističe inspekcijske službe.

Kakvo je Vaše mišljenje o prisutnosti korupcije u državnoj upravi danas u poređenju sa tim kakvo je stanje bilo prije godinu?

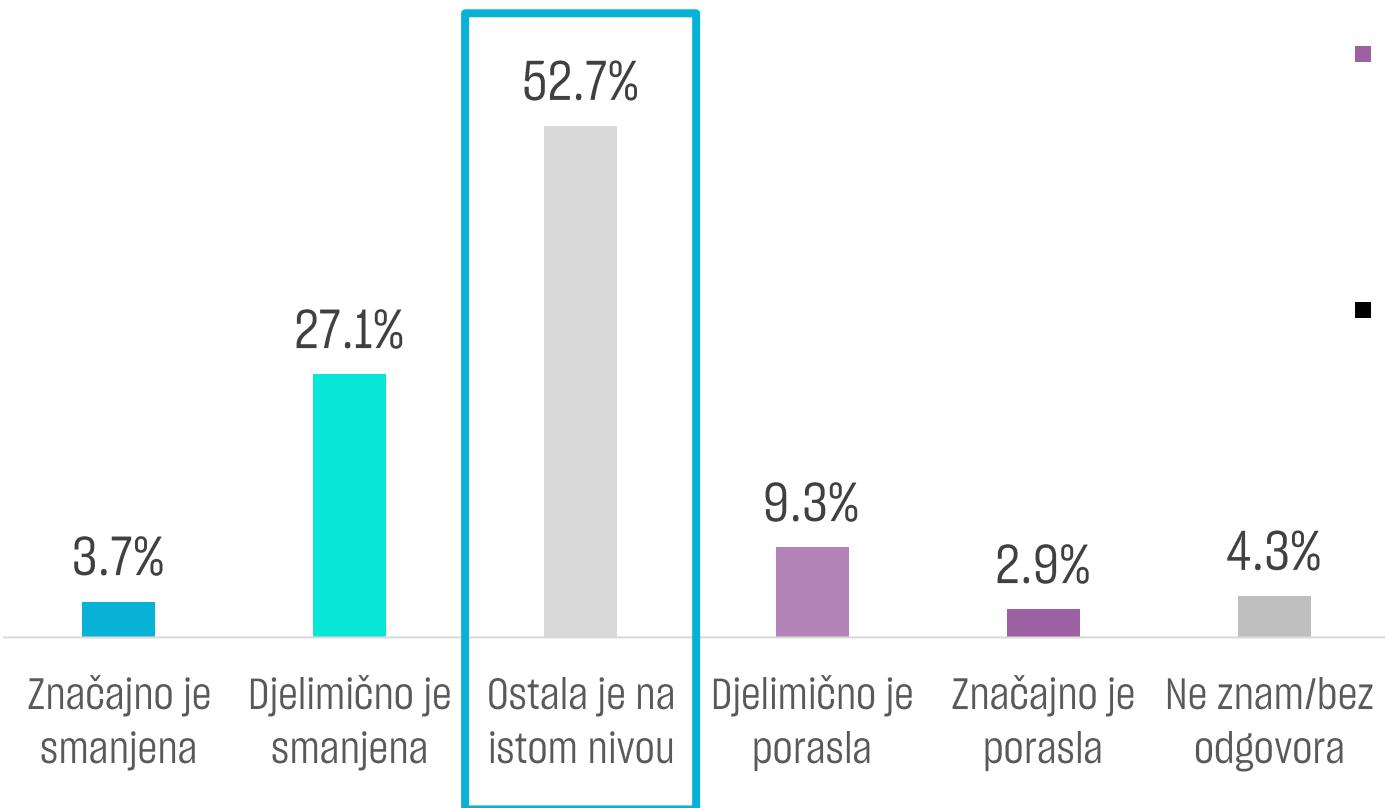
- Relativna većina od **46.6%** ispitanika smatra da je korupcija u državnoj upravi ostala na nivou na kojem je bila prije godinu dana.
- Istovremeno, **36.0%** ispitanika smatra da je korupcija u državnoj upravi smanjena, dok **12.9%** ispitanika smatra da je porasla.
- Da je korupcija u državnoj upravi u odnosu na stanje prije godinu dana smanjena, češće od ostalih smatraju ispitanici iz centralne regije (**41.3%**). Sa ovim je saglasno i **35.1%** ispitanika sa sjevera i **27.1%** iz južne regije.

Koji su osnovni uzroci pojave/prisutnosti korupcije u Crnoj Gori?

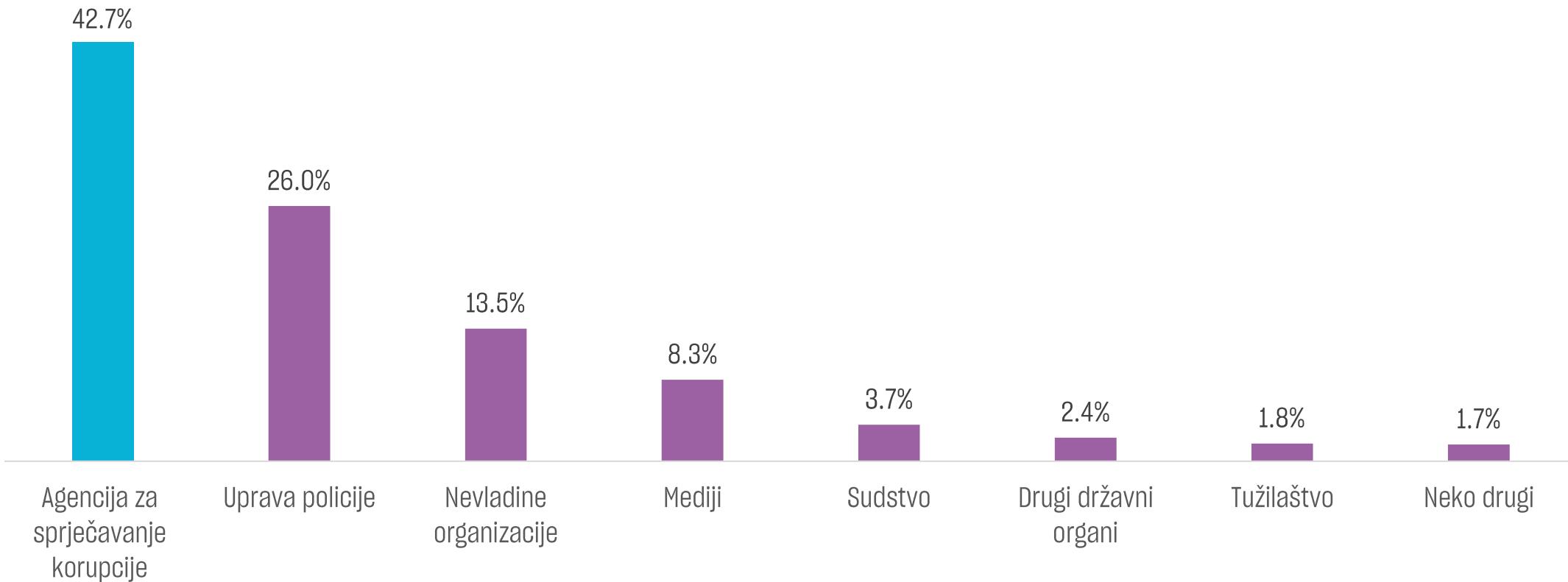
- **Kao primarne uzroke korupcije, odnosno prisustva te pojave, građani navode:**
 - **Nepotizam kao oblik korupcije (53.2%),**
 - **Nedostatak građanske svijesti i odgovornosti o štetnosti korupcije (47.6%),**
 - **Niska primanja službenika u državnim/opštinskim službama (41.9%).**

Kakvo je Vaše mišljenje o prisutnosti korupcije u Crnoj Gori danas u poređenju sa tim kakvo je stanje bilo prije godinu?

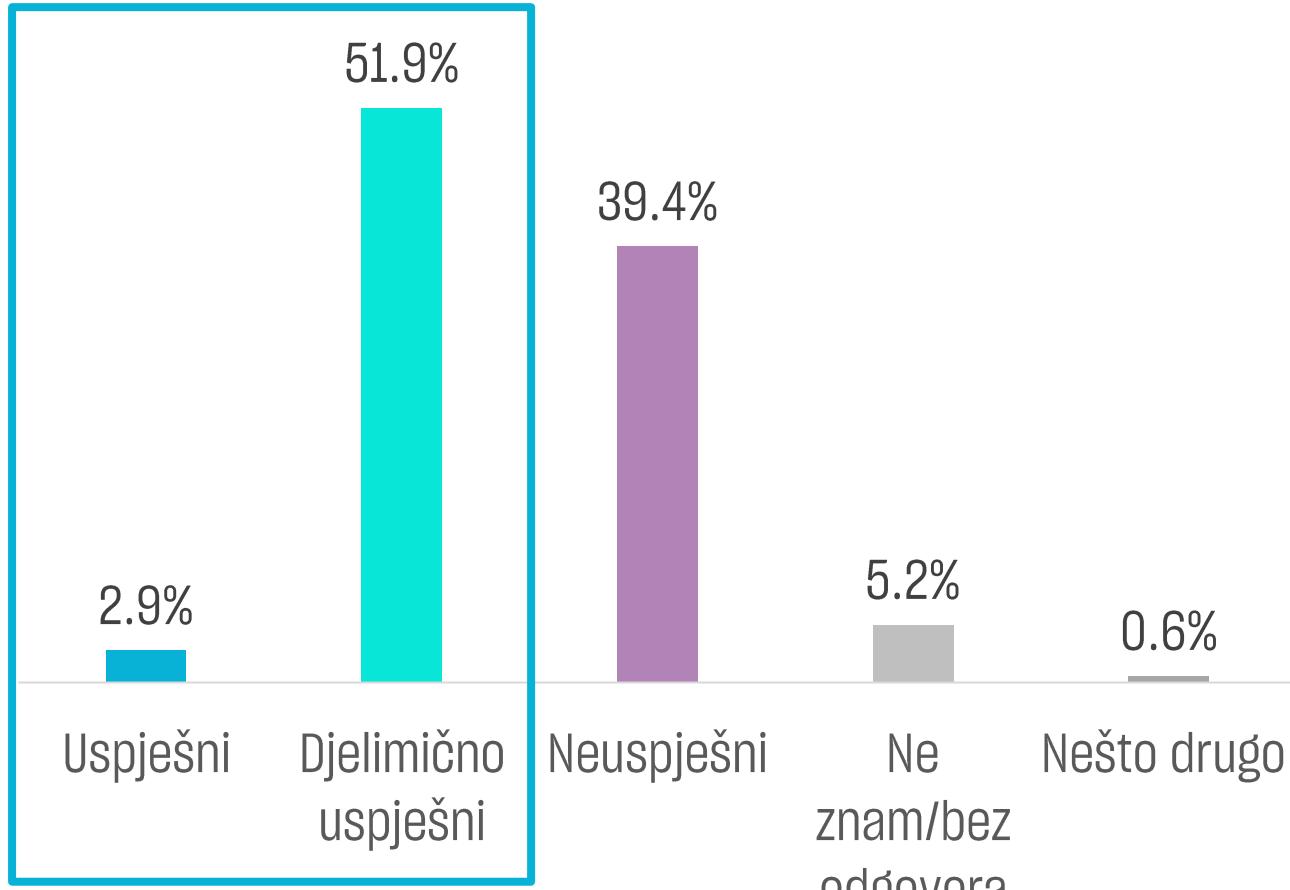
- Svaki drugi ispitanik smatra da je korupcija ostala na istom nivou kao i prošle godine, njih 52.7%.
- Da je nivo korupcije smanjen, kumulativno smatra 30.8% ispitanika, dok njih 12.2% smatra da je prisustvo korupcije povećano.

Kome biste prijavili korupciju?

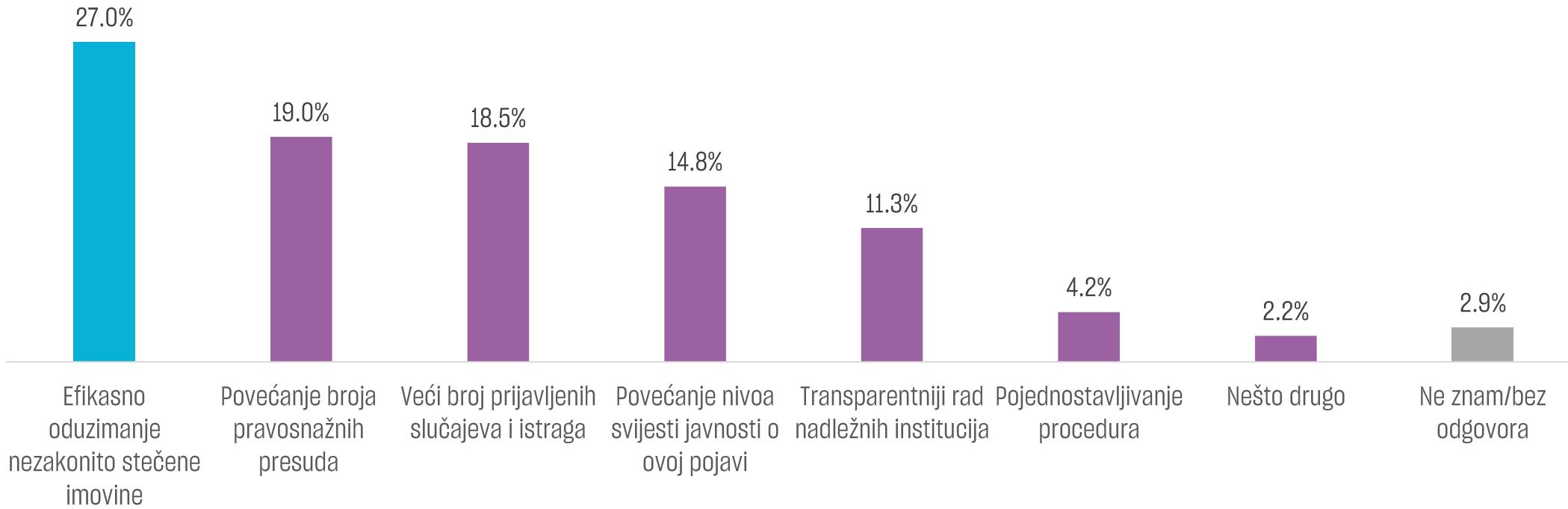
- **Najveći procenat građana korupciju bi prijavili Agenciji za sprječavanje korupcije (42.7%).**
- **Nakon toga, građani bi korupciju prijavili Upravi policije (26.0%), nevladinim organizacijama (13.5%), te medijima (8.3%).**
- **Ispitanici sa juga bi češće od prosjeka (53.6%) korupciju prijavili Agenciji, dok stanovnici sjevera češće od prosjeka biraju Upravu policije (30.9%) i NVO sektor (20.6%).**

Koliko su dosadašnji napori nadležnih institucija u borbi protiv korupcije bili uspješni/efikasni?

- Najveći broj ispitanika je saglasan da su napori nadležnih institucija u borbi protiv korupcije bili **uspješni/efikasni** - ovo tvrdi kumulativna većina od **54.8%** ispitanika.
- Statistički relevantne razlike u pogledu ovog pitanja prisutne su s obzirom na regiju u kojoj ispitanici žive - tako, ispitanici **sa juga** (45.0%) češće od ostalih smatraju da su dosadašnji napori nadležnih institucija u borbi protiv korupcije **neuspješni**.

Koja su Vaša očekivanja po pitanju poboljšanja trenutne situacije u vezi sa borbom protiv korupcije u Crnoj Gori?

- Relativna većina ispitanika ističe da očekuje poboljšanje u procedurama vezanim za oduzimanje nezakonito stečene imovine - ovo ističe nešto više od četvrtine ispitanika.
- Nadalje, 19.0% ispitanika navodi da bi primat trebalo dati povećanju broja pravosnažnih presuda, a 18.5% je naglasak stavilo na povećanje broja prijavljenih slučajeva i istraga.

Stavovi javnosti o korupciji i upoznatost sa radom Agencije za sprječavanje korupcije

Rezultati istraživanja javnog mnjenja

Decembar, 2021. godine